

Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy

LXXXV Egzamin dla Aktuariuszy

Sesja egzaminacyjna w dniu 10 czerwca 2022r.

**Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa w zakładzie
ubezpieczeń**

Imię i nazwisko osoby egzaminowanej: .....

Czas trwania egzaminu: 60 minut

Zadanie 1.

Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń z siedzibą w Polsce:

- A) podlega badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta, o ile kapitałowy wymóg wypłacalności zakład obliczył przy zastosowaniu modelu wewnętrznego,
- B) podlega obowiązkowemu badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta, także w sytuacji gdy kapitałowy wymóg wypłacalności obliczany jest przy zastosowaniu modelu wewnętrznego,
- C) stanowi załącznik do rocznego sprawozdania finansowego zakładu.

Zadanie 2.

Zakład ubezpieczeń działu II sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wydanymi na jej podstawie. Rezerwę na ryzyka niewygaśnięte zakład wykazuje w bilansie:

- (A) łącznie z rezerwą składek, przy czym wartość rezerwy na ryzyka niewygaśnięte ma obowiązek – niezależnie od jej wysokości - wykazać w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego,
- (B) w pozycji rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia,
- (C) w odrębnej pozycji w bilansie w ramach rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Zadanie 3.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, jeżeli po dniu sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego, a przed jego zatwierdzeniem, zakład ubezpieczeń otrzymał informacje o zdarzeniach, które mają istotny wpływ na to sprawozdanie finansowe, wówczas:

- (A) bez względu na to, czy zdarzenia te powodują zmianę stanu istniejącego na dzień bilansowy, oraz czy mogą być istotne dla użytkownika sprawozdania finansowego, zakład ujmuje je w księgach rachunkowych roku, w którym informacje otrzymał i nie ma obowiązku ich ujawnienia w już sporządzonym rocznym sprawozdaniu finansowym,
- (B) jeżeli ustalono, że zdarzenia te powodują zmianę stanu istniejącego na dzień bilansowy i skutki tych zdarzeń wpływają na obraz sytuacji majątkowo-finansowej zakładu za rok obrotowy, to skutki tych zdarzeń odpowiednio uwzględnia w księgach rachunkowych i koryguje już sporządzone roczne sprawozdanie finansowe,
- (C) jeżeli ustalono, że zdarzenia te budzą poważne wątpliwości co do zasadności przyjętego założenia o kontynuacji działalności przez zakład lub powodują, że założenie kontynuacji działalności nie jest zasadne, zakład wycenia wszystkie aktywa i zobowiązania według wartości godziwych na dzień bilansowy.

Zadanie 4.

Zakład ubezpieczeń działu II stosuje ustawę o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. Ujęcie roszczeń regresowych przez zakład ubezpieczeń w księgach rachunkowych:

- (A) obniży wynik techniczny zakładu ubezpieczeń,
- (B) w pewnych sytuacjach może mieć miejsce dopiero w momencie ich otrzymania,
- (C) co do zasady nie ma wpływu na wynik techniczny zakładu ubezpieczeń.

Zadanie 5.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji zakład ubezpieczeń działu I zawierając umowy ubezpieczenia na życie i dożycie w księgach rachunkowych jako składki przypisane ujmuje:

- (A) składki należne w okresie sprawozdawczym, bez względu na to, czy zostały opłacone,
- (B) składki należne za cały okres odpowiedzialności, niezależnie od tego, czy zostały opłacone,
- (C) składki należne za cały okres odpowiedzialności, uwzględniając prawdopodobieństwo opłacenia rat.

Zadanie 6.

Zakład ubezpieczeń działu I stosuje przepisy ustawy o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. Jedną z nadrzędnych zasad rachunkowości, którą należy się kierować jest zasada ostrożności wyceny, zgodnie z którą:

- (A) ustalając rezerwę ubezpieczeń na życie na dzień bilansowy zakład uwzględnia jedynie gwarantowane w umowie ubezpieczenia świadczenia oraz gwarantowaną wartość wykupu,
- (B) ustalając rezerwę ubezpieczeń na życie na dzień bilansowy zakład pomija prawdopodobieństwo wystąpienia w przyszłości niekorzystnych czynników, które mogą mieć wpływ na wartość tych rezerw,
- (C) ustalając rezerwę ubezpieczeń na życie zakład uwzględnia gwarantowane w umowie ubezpieczenia świadczenia oraz gwarantowaną wartość wykupu, jak i świadczenia opcjonalne, przysługujące zgodnie z warunkami umowy ubezpieczenia, koszty obsługi umów i koszty związane z wypłatą odszkodowań i świadczeń a także prawdopodobieństwo wystąpienia w przyszłości niekorzystnych czynników, które mogą mieć wpływ na wartość tych rezerw lub lokat stanowiących ich pokrycie.

Zadanie 7.

Zakład ubezpieczeń postanowił skorzystać z finansowania zewnętrznego celem wsparcia dalszego rozwoju działalności. W tym celu:

- (A) emituje obligacje długoterminowe,
- (B) przeznacza cały zysk netto na kapitał zapasowy,
- (C) nabywa obligacje długoterminowe.

Zadanie 8.

Zakład ubezpieczeń sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wydanymi na jej podstawie. Zakład zaktualizował wartość należności uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Wartość odpisów aktualizujących należności według pozycji bilansu:

- (A) wykazywana jest przez zakład ubezpieczeń w dodatkowych informacjach i objaśnieniach,
- (B) wykazywana jest w bilansie,
- (C) nie wymaga ujawnienia.

Zadanie 9.

Zakład ubezpieczeń stosuje ustawę o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. Nabyte na rynku wtórnym i notowane dłużne instrumenty finansowe, dla których jest ustalony termin wymagalności (termin wykupu) zakład wyceni dla celów rachunkowości:

- (A) zawsze według cen notowanych z aktywnego rynku,
- (B) według kosztu (ceny nabycia) lub skorygowanej ceny nabycia (kosztu zamortyzowanego), z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, bez względu na przyjętą klasyfikację tych instrumentów dla potrzeb sprawozdawczości finansowej,
- (C) w zależności od klasyfikacji dokonanej na moment ich nabycia: w wiarygodnie ustalonej wartości godziwej lub skorygowanej cenie nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Zadanie 10.

Zakład ubezpieczeń stosuje ustawę o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie do sporządzania sprawozdań finansowych. W sprawozdaniu finansowym w bilansie wykazał 100 tys zł aktywowanych kosztów akwizycji. Sporządzając bilans dla celów wypłacalności na ten sam dzień bilansowy zakład ubezpieczeń:

- (A) eliminuje 100 tys zł aktywowanych kosztów akwizycji i jednocześnie ustala, jako efekt różnic w wycenie, aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 19 tys zł ($100 \text{ tys zł} \times 19\%$),
- (B) eliminuje 100 tys zł aktywowanych kosztów akwizycji i jednocześnie ustala, jako efekt różnic w wycenie, zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 19 tys zł ($100 \text{ tys zł} \times 19\%$),
- (C) aktywowane koszty akwizycji wykaże jako *Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)* i wyceni je w wartości godziwej.

Zadanie 11.

Zakład ubezpieczeń posiada specjalistyczne oprogramowanie i inne wartości niematerialne i prawne, które dostosowane zostały do specyfiki zakładu. Zgodnie z ustawą o rachunkowości podlegają one okresowej amortyzacji i odpisom z tytułu trwałej utraty wartości, gdyby wystąpiła. W sprawozdaniu na temat wypłacalności i kondycji finansowej sporządzonym na dzień kończący rok obrotowy zakład ubezpieczeń:

- (A) aktywa te wykaże w tej samej kwocie, co w sprawozdaniu finansowym bez konieczności ujawniania metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności a stosowanych na potrzeby sprawozdań finansowych,
- (B) co do zasady aktywa te wyceni w wartości godziwej bez względu na to, czy mogą być przedmiotem obrotu na aktywnym rynku i czy istnieje cena rynkowa podobnego składnika aktywów oraz ujawni różnice w metodach i założeniach pomiędzy stosowanymi do wyceny do celów wypłacalności a stosowanymi na potrzeby sprawozdań finansowych,
- (C) o ile stwierdzi, że składników wartości niematerialnych i prawnych nie może wydzielić w celu ich zbycia ani nie może wykazać, że istnieje cena rynkowa dla tego samego lub podobnego składnika aktywów, w bilansie dla celów wypłacalności aktywa te ustali w wartości zerowej (zero) i ujawni różnice w metodach i założeniach pomiędzy stosowanymi do wyceny do celów wypłacalności a stosowanymi na potrzeby sprawozdań finansowych.

Zadanie 12.

Należności nieprzeterminowane z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich zakład ubezpieczeń:

- (A) w bilansie dla celów wypłacalności ujmuje w należnościach,
- (B) w sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z ustawą o rachunkowości ujmuje w należnościach,
- (C) w bilansie dla celów wypłacalności zakład ujmuje w najlepszym oszacowaniu rezerw (BEL) jako przyszłe spodziewane wpływy ze składek i jednocześnie wykazuje je w należnościach.

Zadanie 13.

Zakład ubezpieczeń sporządzając sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej powinien:

- (A) ustalić odroczone podatki dochodowe między innymi w odniesieniu do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wycenianych zgodnie z zasadami dla celów wypłacalności, co oznacza ujęcie aktywów lub zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego od różnicy w wycenie rezerw pomiędzy wartościami wykazanymi w sprawozdaniu finansowym a wyceną dla celów wypłacalności,
- (B) ustalić odroczone podatki dochodowe jedynie w odniesieniu do aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe,
- (C) ustalić odroczone podatki dochodowe w odniesieniu do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wycenianych zgodnie z zasadami dla celów wypłacalności, co oznacza ujęcie aktywów od różnicy w wycenie rezerw pomiędzy wartościami wykazanymi w sprawozdaniu finansowym a wyceną dla celów wypłacalności.

Zadanie 14.

Zakład ubezpieczeń prowadzi działalność w dziale I w grupie 3. Wówczas:

- (A) zakład ma obowiązek prowadzić rejestry funduszy odrębnie dla każdego ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego,
- (B) rejestry ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych prowadzi towarzystwo funduszu inwestycyjnych,
- (C) zakład nie ma obowiązku prowadzenia rejestrów funduszy ze względu na to, że sporządza i publikuje półroczne i roczne sprawozdania ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych.

Zadanie 15.

Zakład ubezpieczeń działu II sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wydanymi na jej podstawie. Przeniesione na przyszłe okresy sprawozdawcze koszty akwizycji ujmowane są:

- (A) jako pomniejszenie rezerwy składek,
- (B) jako tzw. rozliczenia międzyokresowe czynne, w aktywach bilansu
- (C) jako tzw. rozliczenia międzyokresowe bierne.

Zadanie 16.

Koszty likwidacji szkód w zakładzie ubezpieczeń:

- (A) co do zasady to koszty bezpośrednie,
- (B) to koszty zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie,
- (C) co do zasady są to koszty, które ujmuje się kasowo tj. dopiero w momencie wypłaty.

Zadanie 17.

Zakład reasekuracji nabył na rynku wtórnym 5-letnie obligacje przedsiębiorstw. W sprawozdaniu finansowym sporządzanym zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wydanymi na jej podstawie zakład wyceni obligacje:

- (A) według niższej z cen: ceny nabycia lub ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy,
- (B) według skorygowanej ceny nabycia (kosztu zamortyzowanego), z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, jeżeli przy nabyciu zaklasyfikował je do portfela dostępnych do sprzedaży,
- (C) według skorygowanej ceny nabycia (kosztu zamortyzowanego), z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, jeżeli przy nabyciu zaklasyfikował je do portfela utrzymywanych do terminu wymagalności (terminu wykupu).

Zadanie 18.

Zakład ubezpieczeń sporządza sprawozdanie finansowe za 2021 rok obrotowy. Po dniu bilansowym tj. po 31 grudnia 2021r. a przed dniem zamknięcia ksiąg rachunkowych za ten rok, do zakładu ubezpieczeń wpłynął niekorzystny dla zakładu wyrok sądu dotyczący roszczenia z tytułu zgłoszonej w 2019 roku szkody z umowy ubezpieczenia. Zakład ubezpieczeń:

- (A) oszacuje zobowiązanie i zaktualizuje wartość rezerwy na szkody zgłoszone na dzień bilansowy 31 grudnia 2021r., co może wpłynąć na wynik finansowy 2021 roku,
- (B) oszacuje zobowiązanie i utworzy rezerwę na szkody zgłoszone na koniec okresu (miesiąca), w którym wpłynęło roszczenie w ciężar bieżącego okresu sprawozdawczego tj. 2022 roku,
- (C) oszacuje zobowiązanie i zaktualizuje wartość rezerwy na szkody zgłoszone na dzień bilansowy 31 grudnia 2019 r., co zmieni wynik finansowy 2019 roku, jako korektę błędu wyceny.

Zadanie 19.

Wskaż zdanie prawdziwe:

- (A) w skład środków własnych kategorii 1 wchodzi należne wpłaty na poczet kapitału,
- (B) zobowiązania podporządkowane co do zasady nie mogą stanowić środków własnych kategorii 1,
- (C) zobowiązania podporządkowane mogą stanowić element środków własnych kategorii 1, 2 lub 3 w zależności od ich cech jakościowych.

Zadanie 20.

Celem ustalenia podstawowych środków własnych należy:

- (A) wysokość kapitału własnego skorygować o przewidywane dywidendy, wypłaty i inne obciążenia, w tym z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych,
- (B) nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami ustalonymi według zasad wypłacalności pomniejszyć o przewidywane dywidendy, wypłaty i inne obciążenia, w tym z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych, oraz uwzględnić zobowiązania podporządkowane,
- (C) nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami ustalonymi według zasad wypłacalności skorygować o wartość zobowiązań warunkowych.

Zadanie 21.

Zakład ubezpieczeń sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości i przepisami wydanymi na jej podstawie. W odniesieniu do zasad rachunkowości dotyczących lokat, w zakresie nieuregulowanym rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, w tym w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych, zakład:

- (A) stosuje MSR/MSSF, w tym w szczególności MSSF9,
- (B) stosuje przepisy Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/35,
- (C) stosuje odpowiednio przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia z dnia 12 grudnia 2001r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metody wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

Zadanie 22.

Zakład ubezpieczeń przeprowadzając wycenę dla celów wypłacalności depozytów długoterminowych w instytucjach kredytowych (długoterminowych depozytów bankowych) co do zasady powinien:

- (A) zastosować metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych i użyć do wyceny współczynniki dyskonta z uwzględnieniem czynników ryzyka kredytowego tj. wiarygodności kredytowej banku,
- (B) zastosować metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych i użyć do wyceny współczynniki dyskonta publikowane przez EIOPA bez korygowania ich o czynniki ryzyka kredytowego banku,
- (C) zastosować uproszczenie i wycenić depozyty w wartości nominalnej.

Zadanie 23.

Otrzymana przez zakład ubezpieczeń pożyczka podporządkowana została zaklasyfikowana do środków własnych kategorii 2. Wskaż prawidłową odpowiedź:

- (A) w bilansie dla celów wypłacalności powinna być wyceniana jak zobowiązania finansowe i ujmowana w zobowiązaniach, przy czym jednocześnie może stanowić środki własne na pokrycie wymogów kapitałowych,
- (B) w bilansie dla celów wypłacalności ujmowana jest w aktywach jako pożyczki i należności zakładu ubezpieczeń,
- (C) ze względu na zaliczenie do środków własnych, w bilansie dla celów wypłacalności oraz sprawozdaniu finansowym wykazywana jest jako kapitały własne.

Zadanie 24.

Zakład ubezpieczeń zaobserwował, że na koniec 2021 roku obrotowego nastąpił spadek wysokości dostępnych i dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2020r. Wskaż możliwą przyczynę spadku środków własnych:

- (A) wzrost kapitałowego wymogu wypłacalności z tytułu ryzyka stopy procentowej,
- (B) spłata otrzymanej pożyczki podporządkowanej w 2021 roku,
- (C) podjęcie decyzji o wstrzymaniu wypłaty dywidendy akcjonariuszom.

Zadanie 25.

Rezerwa uzgodnieniowa, o której mowa w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2015/35:

- (A) to nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami, pomniejszona o przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia (np. z tytułu podatków) oraz opłacony kapitał zakładowy i powiązane z nim *agio*,
- (B) to nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami, pomniejszona o wypłacone dywidendy,
- (C) to równowartość kapitału własnego.

Zadanie 26.

Przeprowadzając dla celów wypłacalności wycenę aktywów finansowych, zakład ubezpieczeń rozważa zastosowanie poszczególnych metod wyceny celem ustalenia wartości godziwych. Ze względu na istotnie niski wolumen transakcji (niewielką aktywność rynkową) na akcjach pewnego emitenta najbardziej właściwym podejściem do wyceny posiadanych akcji będzie:

- (A) wycena według ostatnio dostępnych cen notowanych tych samych lub podobnych aktywów bez względu na poziom aktywności rynku,
- (B) kierowanie się hierarchią wyceny i zastosowanie alternatywnych metod wyceny,
- (C) zastosowanie kosztu (ceny nabycia) jako najbardziej ostrożnego podejścia do wyceny.

Zadanie 27

Zakład ubezpieczeń sporządza wycenę aktywów i zobowiązań dla celów wypłacalności. Zakład:

- (A) może odstąpić od stosowania alternatywnych metod wyceny na rzecz stosowania uproszczeń,
- (B) nie może odstąpić od stosowania alternatywnych metod wyceny na rzecz stosowania uproszczeń,
- (C) jeżeli dotychczas stosował uproszczenia, powinien je kontynuować.

Zadanie 28.

Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w dziale II i stosujący ustawę o rachunkowości wraz z przepisami wydanymi na jej podstawie sporządza sprawozdanie finansowe za 2021r. Dnia 6 grudnia 2021r. zakład zawarł umowę ubezpieczenia mienia ze składką w wysokości 80 tys zł płatną w dwóch równych ratach po 40 tys zł: I rata do 20 grudnia 2021r., II rata płatna do 20 czerwca 2022r. I rata składki została opłacona 7 grudnia 2021r. Okres ochrony ubezpieczeniowej określony w umowie ubezpieczenia rozpoczyna się 1 stycznia 2022r. i kończy 31 grudnia 2022r.

Na podstawie powyższych informacji podaj prawidłowe ujęcie księgowe:

- (A) pod datą 7 grudnia 2021r. na koncie Składki przypisane brutto (*Ma* Składki przypisane) ujęto przypis składki w wysokości 40 tys zł w korespondencji z kontem Środki pieniężne (*Winien* Środki pieniężne – rachunek bankowy),
- (B) pod datą 6 grudnia 2021r. na koncie Składki przypisane brutto ujęto przypis składki w wysokości 80 tys zł w korespondencji z kontem Rezerwa składki brutto,
- (C) pod datą 6 grudnia 2021r. na koncie Składki przypisane brutto (*Ma* Składki przypisane) ujęto przypis składki w wysokości 80 tys zł w korespondencji z kontem Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich (*Wn* Należności) w wysokości 80 tys z, a następnie pod datą 7 grudnia 2021r. zarejestrowano wpłatę dokonując księgowania na kontach: Środki pieniężne na rachunku bankowym (*Wn* Środki pieniężne) w korespondencji z kontem Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich (*Ma* Należności) w wysokości 40 tys zł.

Zadanie 29.

W zakładzie ubezpieczeń w marcu 2022 roku miały miejsce następujące operacje gospodarcze: wpłynęły środki pieniężne w wysokości 20 mln zł z tytułu otrzymanej pożyczki podporządkowanej, nabyto nieruchomości w celach inwestycyjnych wypłacając 7 mln zł z rachunku bankowego zakładu oraz naliczono wynagrodzenie za kwiecień dla pracowników w wysokości 4 mln zł, przy czym jego wypłata nastąpi 1 kwietnia 2022r. Wpływ powyższych transakcji na wynik finansowy brutto zakładu za marzec 2022 roku to:

- (A) koszt 4 mln zł,
- (B) zysk (przychody – koszty) w wysokości 13 mln zł,
- (C) bez wpływu na wynik.

Zadanie 30.

Zakład ubezpieczeń prowadzi działalność w dziale II i oferuje ubezpieczenia majątkowe, odpowiedzialności cywilnej oraz długoterminowe gwarancje ubezpieczeniowe. Zakład dla celów rachunkowości stosuje przepisy ustawy o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. Zakład jako przychody ze składki przypisanej brutto:

- (A) w odniesieniu do umów, dla których okres odpowiedzialności określono jako dłuższy niż rok, ujmie kwoty składek należnych w danych roku obrotowym,
- (B) w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych w podziale na grupy ubezpieczeń działu II, ujmie składki należne za cały okres odpowiedzialności bez względu na to, czy został on określony czy nie, oraz zależnie od tego, czy kwoty te opłacono,
- (C) w technicznym rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych w podziale na grupy ubezpieczeń działu II, ujmie składki należne za cały okres odpowiedzialności, o ile został on określony, uwzględniając należne zniżki i bonifikaty oraz po potrąceniu storn i zwrotów.

Zadanie 31.

Rezerwa składek ustalana dla celów wypłacalności dotyczy:

- (A) przyszłych zdarzeń szkodowych objętych zobowiązaniami ubezpieczeniowymi i reasekuracyjnymi w granicy umowy i ustalana jest poprzez prognozę przepływów pieniężnych obejmującą świadczenia, wydatki i składki,
- (B) zdarzeń szkodowych, które już wystąpiły, niezależnie od tego, czy roszczenia wynikające z tych zdarzeń zostały zgłoszone czy nie,
- (C) przyszłych zdarzeń szkodowych objętych zobowiązaniami ubezpieczeniowymi i reasekuracyjnymi oraz składek z pozyskanych w przyszłości nowych umów ubezpieczenia i ustalana jest poprzez realistyczną prognozę przepływów pieniężnych, obejmującą składki z polis zawartych w przyszłości i świadczenia.

Zadanie 32.

W rachunku przepływów pieniężnych w przepływach z działalności finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji wykazuje się :

- (A) należne dopłaty do kapitału,
- (B) dywidendy przeznaczone do wypłaty akcjonariuszom,
- (C) wpływy z tytułu dopłat do kapitału.

Zadanie 33.

Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w dziale II i zawierający umowy ubezpieczenia majątkowego, dla celów rachunkowości stosuje przepisy ustawy o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. W I kwartale 2022r. zakład zawarł umowy ubezpieczenia mienia pozyskując składkę w wysokości 100 mln zł, przy czym okres ochrony ubezpieczeniowej wskazany we wszystkich tych umowach ubezpieczenia rozpoczyna się w kolejnym okresie sprawozdawczym. Umowy te podlegają reasekuracji proporcjonalnej (*quota share*) na poziomie 40% (cesja 40%). Wszystkie umowy zostały opłacone w całości do dnia 31.03.2022r.

W sprawozdaniu finansowym za I kwartał 2022r. zakład wykaże:

- (A) składkę zarobioną brutto wysokości w 100 mln zł,
- (B) rezerwę składek na udziale własnym w wysokości 40 mln zł,
- (C) zmianę stanu rezerwy składek na udziale reasekuratora w wysokości 40 mln zł.

Zadanie 34.

Zakład ubezpieczeń udzielił pożyczki podporządkowanej na okres 10 lat innemu zakładowi. Zakład ubezpieczeń udzielający pożyczki:

- (A) w sprawozdaniu na temat wypłacalności i kondycji finansowej wyceni pożyczkę według kosztu zamortyzowanego i zaliczy do środków własnych,
- (B) w rocznym sprawozdaniu finansowym wyceni pożyczkę według skorygowanej ceny nabycia (kosztu zamortyzowanego) z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, jako pożyczki udzielone i należności własne oraz wykaże w aktywach,
- (C) w rocznym sprawozdaniu finansowym ujmie pożyczkę w ciężar kosztów okresu, w którym nastąpił przepływ środków.

Zadanie 35.

Zakład ubezpieczeń zdecydował się na emisję obligacji. Wpływy z tytułu emisji obligacji:

- (A) ujmowane są w prognozowanych przepływach pieniężnych razem z wydatkami administracyjnymi, wydatkami na koszty likwidacji szkód oraz wydatkami działalności lokacyjnej,
- (B) ujmie w rachunku przepływów pieniężnych wraz z dopłatami do kapitału w przepływach z działalności finansowej,
- (C) ujmie w rachunku przepływów pieniężnych jako wpływy z działalności lokacyjnej.

Zadanie 36.

Zakład ubezpieczeń celem wyceny należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych, ze względu na brak aktywnego rynku dla tego typu należności, stosuje alternatywne metody wyceny. Wskaż zdanie prawdziwe:

- (A) dane wejściowe do wyceny należności metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych obejmą między innymi: należności według ich stanu na dzień bilansowy wraz z terminami ich wymagalności, czynniki ryzyka kredytowego kontrahenta, stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności, aktualne rynkowe stopy procentowe a także spodziewane koszty windykacji należności,
- (B) zakład może zastosować jedynie te metody wyceny, które są spójne z podejściem rynkowym, maksymalizując użycie danych obserwowalnych,
- (C) zakład może zastosować jedynie te metody wyceny, które nie zawierają elementu niepewności wyceny a efekt dyskonta jest zaniedbywalny.

Zadanie 37.

Zakład ubezpieczeń sporządzając kwartalne sprawozdanie dla celów wypłacalności na dzień 31.03.2022r. oszacował wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych o kwotę 50 mln zł niżej w stosunku do wartości wykazanych w bilansie dla celów wypłacalności na dzień bilansowy kończący poprzedni okres sprawozdawczy. Powyższa różnica w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych:

- (A) odnosi się do ich stanu na 31.03.2021,
- (B) odnosi się do ich stanu na 31.12.2021r. i wpływa na spadek środków własnych na 31.03.2022r. w stosunku do stanu na 31.12.2021r.
- (C) odnosi się do ich stanu na 31.12.2021r. i wpływa na wzrost środków własnych na 31.03.2022r. w stosunku do ich stanu na 31.12.2021r.

Zadanie 38.

Zakład ubezpieczeń z siedzibą w Polsce posiada zagraniczny oddział prowadzący działalność ubezpieczeniową w innym kraju członkowskim Unii Europejskiej. Zakład sporządzając sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej:

- (A) może uwzględnić w sprawozdaniu finansowym zakładu dane wynikające ze sprawozdania finansowego oddziału, o ile sprawozdanie finansowe oddziału nie podlegało badaniu,
- (B) uwzględni posiadany oddział zarówno w sprawozdaniu finansowym zakładu, jak i sprawozdaniu na temat wypłacalności i kondycji finansowej zakładu,
- (C) nie ma obowiązku uwzględniania oddziału w sprawozdaniu na temat wypłacalności i kondycji finansowej ze względu na to, że sprawozdanie dla celów wypłacalności ma obowiązek sporządzić i opublikować oddział.

Zadanie 39.

W I kwartale 2022r. tuż przed zakończeniem sporządzania sprawozdania finansowego za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2021r. do zakładu ubezpieczeń zgłoszone zostało roszczenie z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej kierowców (szkoda z OC kom). Po weryfikacji akt szkody zakład uznał, że ponosi odpowiedzialność i roszczenie w formie renty dożywotniej uznał. Ustalił też, że roszczenie to dotyczyło wypadku komunikacyjnego, do którego doszło 1 listopada 2020r. a do zakładu zgłoszone zostało 29 listopada 2020r. Wówczas zakład odmówił uznania roszczenia i nie objął go rezerwą. Roszczenie podlega reasekuracji proporcjonalnej.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2021r. zakład ubezpieczeń:

- (A) tworzy rezerwę na skapitalizowaną wartość rent w wysokości przewidywanej wypłaty w wartościach netto, tj. po uwzględnieniu udziału reasekuratora i jednocześnie koryguje stan rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na 31.12.2020r.,
- (B) zgłoszone roszczenie rentowe ujmuje w księgach rachunkowych okresu, w którym zostało przez zakład uznane, tj. w księgach za I kwartał 2022r., bez korygowania stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na 31 grudnia 2021r.
- (C) zgłoszone roszczenie rentowe ujmuje w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych na 31 grudnia 2021r. w wysokości przewidywanej wartości przyszłych wypłat powiększonej o koszty likwidacji szkody. Oszacowanie to podlegać będzie aktualizacji w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Zadanie 40.

Zakład ubezpieczeń wycenia aktywa i zobowiązania dla celów wypłacalności. Na następujących przykładach aktywów lub zobowiązań wskaż, które metody wyceny zostały przepisami prawa wprost wyłączone (jako niedozwolone):

- (A) aktywa z tytułu prawa do użytkowania wyceniane alternatywnymi metodami wyceny, zgodnie z zasadami MSSF16 Leasing,
- (B) zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników oraz wartość rezerwy na niewykorzystane urlopy wyceniane zgodnie z MSR 19,
- (C) rzeczowe aktywa trwałe i nieruchomości inwestycyjne wyceniane przy zastosowaniu modeli kosztowych, jeżeli wycena wartości tych aktywów jest ustalana jako koszt pomniejszony o odpisy z tytułu amortyzacji i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Egzamin dla Aktuariuszy
Sesja egzaminacyjna w dniu 10 czerwca 2022r.

Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa w zakładzie ubezpieczeń
Arkusz odpowiedzi^{1*}

Imię i nazwisko : .....

Pesel .....

Zadanie nr	Odpowiedź	Punktacja ^{2♦}
1	B	
2	A	
3	B	
4	B	
5	A	
6	C	
7	A	
8	A	
9	C	
10	A	
11	C	
12	B	
13	A	
14	A	
15	B	
16	B	
17	C	
18	A	
19	C	
20	B	
21	C	
22	A	
23	A	
24	B	
25	A	
26	B	
27	A	
28	C	
29	A	
30	C	
31	A	
32	C	
33	C	
34	B	
35	B	
36	A	
37	C	
38	B	
39	C	
40	C	

1* Oceniane są wyłącznie odpowiedzi umieszczone w *Arkuszu odpowiedzi*.

2♦ Wypełnia Komisja Egzaminacyjna.